

4/2009

KNIŽNÍ ZNAČKA

SPOLEK SBĚRATELŮ A PŘÁTEL EXLIBRIS

NAŠI LETOŠNÍ JUBILANTI IV. část

JOSEF JÍCHA, MALÍŘ A GRAFIK

Výtvarná tvorba Josefa Ladislava Jíchy je mnohotvárná. S jeho grafickými pracemi se široká divácká obec setkala v průběhu plzeňských filmových přehlídek v šedesátých letech minulého století nazvaných Finále (Filmy našich let), kdy vytvářel, jak se dnes říká logo festivalu. Byla to úsměvná figurka v krátkém, jak se také



Josef Jícha, Rokycanský betlém, P7

dnes říká, klipu, který zazněl vždy na začátku promítání filmů. Samozřejmě se také podílel na grafické propagaci festivalu. Jaksi to vyplynulo z jeho tehdejšího zaměstnání, když pracoval jako propagační grafik PKO v Plzni.

Mám-li charakterizovat nějak obecně tvorbu J. Jíchy, stačí říci pouze – je to úsměv a pohoda. Není zde ani náznak ironie, daří se pouze dobrému nápadu a shovívavému nadhledu. Mužští jsou zobrazováni trochu jako ňoumové, ale ženy, to je hlavní zájem autora. Ženy krásné, laskavé, moudré a vznášející se nade vším pozemským s laskavým úsměvem na rtech. A na tomto základě můžeme stavět, jak říká te-

levizní reklama stavební spořitelny, ve všech možných výtvarných oborech a vždy pro potěchu obecnstva.

Zajímají vás exlibris? Jistě, je na co se dívat a co sbírat. Exlibris vytvořil J. Jícha asi sto kusů a jsou mezi jejich majiteli i významní sběratelé: Mario de Filippis, Lucien van de Briele, Artur Mario da Mota Miranda, Vlasta Opatrná a další. Časté je použití litografie, zejména v počátku tvorby, a techniky škrábaného papíru (scraper paper) s následnou reprodukcí ofsetem. V současné době vytváří pouze jedno nebo dvě exlibris ročně. Věnuje se více dalším výtvarným oborům.

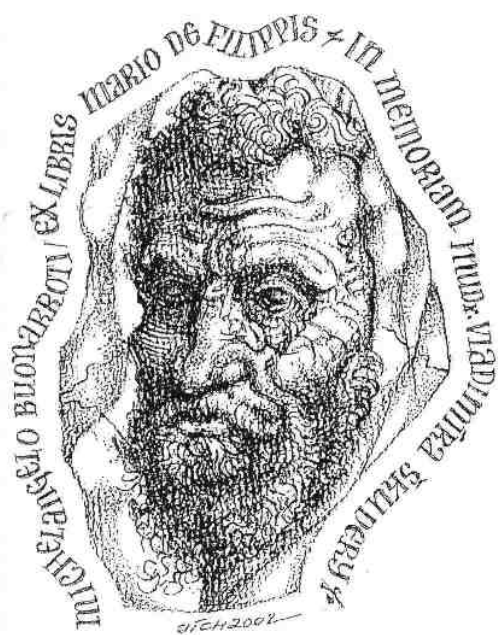
Svět dětí a pohádek je další oblast zájmu J. Jíchy. Dětem se dokáže přiblížit svým dílem i při přímém kontaktu s nimi při besedách a návštěvách v dětských zařízeních. Děti milují jeho obrázky a při setkáních si zamilují i autora. Pro děti ilustroval vlastní knihu *Cesty k princeznám* (1962), knihu K. Vokáče *Pohádky brdských hor* (1973) a *Pročpohádky: lidové legendy z Chodska Marie Korandové* (2003). Pro nejmenší děti nakreslil skládky *Pohádky dědečka Vokurky* a *Byla jedna tečka*.

Osobité ilustrace vytvořil pro následující knihy: *Smrtihlav Františka Bálka* (1972), *V zavátých stopách Františka Tíkala* (1978), *Hříšné časy Karla Fleissiga* (1981), *Šumavské pověsti Viléma Kudrličky* (1986), *Dudáci a vlčí hlavy Zdeňka Šmída* (1987) a knihu básní *Sbírání obrázků Jaromíra Vaňouse* (1996).

J. Jícha ve své roztomilé rozpustilosti píše rozverně básně, které zatím vydal ve dvou svazcích: *Intimně* (2001) a *Milosrdnatě* (2006). Tyto sbírky básní s úsměvně erotickou tematikou sám ilustruje. Nabízí se otázka. Co vzniká dřív obrázek, nebo báseň?

V užité grafice vytvořil řadu propagačních a informačních plakátů pro společenské, politické a kulturní akce (např. United Nations 40th Anniversary, Československá televize, Historické památky města Plzně). Vytvořil velké množství novoročenek, obálek pro programy konferencí a kulturních akcí v Plzni a propagačních tiskovin pro plzeňský filmový festival *Finále* a pro plzeňskou *Škodovku*. Podílel se na ilustračním doprovodu sobotních příloh plzeňské *Pravdy*. Vytvořil ilustrace pro několik nástěnných kalendářů (pražské a plzeňské motivy, klášter Teplá). K vánočním svátkům vytvořil pohlednice a několik betlémů, např. *Rokycanský betlém* a *Železniční betlém*.

K oblíbeným námětům J. Jíchy patří železnice. Mimo různou užitou grafiku, jako diplomy, exlibris, zápalkové nálepky vytvořil nádherný *Českotřebovský želez-*



Josef Jícha, P7, 2007

niční betlém s šedesáti figurkami železničářů od doby rakousko-uherské monarchie do současnosti.

Volnou grafiku vytváří převážně v barevné litografii. Zobrazuje města, děti a lidskou činnost. Pro společenské prostory v Plzni vytvořil náměty pro skleněné vitráže.

Malířská tvorba zahrnuje obrazy pro společenské prostory, školy a školky v Plzni. Časté jsou pohádkové motivy. V posledních letech se na obrazech obrací do minulosti města Plzně. Zobrazuje významné plzeňské historické stavby – chrám sv. Bartoloměje, františkánský klášter, radnici, muzeum, synagogu, divadlo, a také nádhernou středověkou plzeňskou madonu z hlavního oltáře chrámu sv. Bartoloměje.

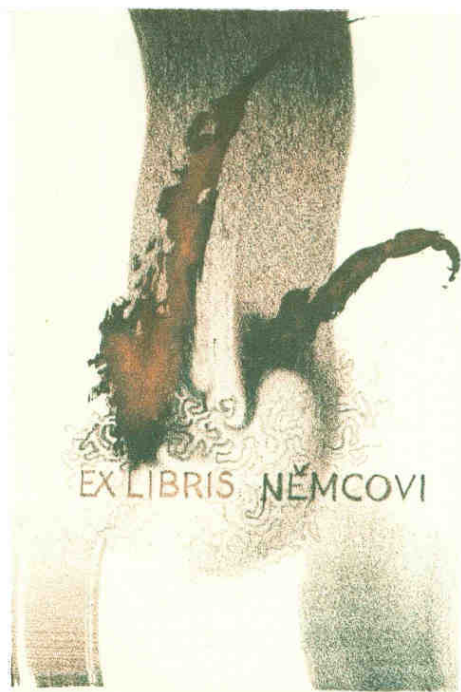
Josef Jícha se narodil 7. 11. 1934 v Plzni. Studoval na reálném a klasickém gymnáziu v Plzni. Byl knihovníkem v Plzni (1955-1959) a propagačním pracovníkem PKO v Plzni (1960-1968). Členem SSPE je od roku 1981. Ve svazku VI z roku 1987 Encyclopaedia Bio-Bibliographical of the Art of the contemporary Ex-libris byl uveřejněn článek o jeho tvorbě exlibris a uveden jejich seznam.

Podrobné informace o rozsáhlém uměleckém díle Josefa Jíchy lze vyhledat na <http://jicha.wz.cz/>.

Jan Langhammer

MIROSLAV POŠVIC

Nezaměnitelný, osobitý, respektovaný, mnohokrát oceněný a celou řadou přívrázků podobně vzletných bychom mohli popsat dosavadní dráhu vyzrálého umělce – výtvarníka Miroslava Pošvice, který koncem roku oslavil padesáté narozeniny (* 25. 12. 1959).



Miroslav Pošvic, L1, 2002

Vystudoval Průmyslovou školu grafickou v Praze. Věnuje se malbě, kresbě, sochařství, grafice a exlibris. Práci ve svém pražském ateliéru stále častěji střídá s pobyty na chalupě v Českém ráji. Není to jen proto, že jeho tvorba už po dlouhá léta v abstraktním vyjádření přímo evokuje kontakty a doteky trvalých poselství a souvztažností s přírodou. Miroslav Pošvic ve svém typickém hledání vyjádření svých pocitů střídá formy výtvarného projevu od grafiky, kresby a malby až po práci s objemnějšími objekty ze dřeva a především z kamene, což mu právě „samotářský“ pobyt uprostřed přírody, jen se psem a několika kočkami, dokonale umožňuje. Nemusíme hledat laciné paralely o sepjetí s přírodou – kdo se pozorněji zadívá na jeho práce, objeví tam neomylně to, co je pro tenhle typ výtvarného vyjadřování nezbytné. Totiž cit, vědomí trvalých hodnot, zadumání, a především poselství. A ještě něco lze velmi jednoduše

v jeho tvorbě objevit – vedle suverenity, s jakou ovládá výtvarné řemeslo, je ve všech pracích zřejmá vnitřní jistota o tom, že právě takto, a především tímto způsobem chce říci to, co má na srdci.

Výčet výstav domácích i zahraničních by byl dlouhý. Snad jen pár z posledních let – v Galerii Lazarská, v Café-galerii Citadela a v Galerii U prstenu v Praze, v parlamentu České republiky; v zahraničí pak v Toledu, ve Fratres a Neuhofenu v Rakousku, Piešťanech, Malborku, Canetu ve Francii, Londýně, New Yorku a mnoha dalších městech.

Ocenění obdržel např. na výstavě Grafika roku 1994 v Praze, získal cenu Gallery DAP v Polsku, cenu 200 let litografie v Praze (1999), cenu 4. trienále exlibris v Bratislavě, cenu Bienále kresby v Plzni (2000) a naposledy (2008) cenu SČUG Hollar v Praze. Miroslav Pošvic je svými díly zastoupen v Národní galerii v Praze i ve sbírkách v Evropě a zámorí.

Již dvacet let se věnuje M. Pošvic i tvorbě exlibris, kterých pro naše a také zahraniční sběratele vytvořil již více než stovku. Je škoda, že většina našich sběratelů se soustřeďuje spíše na hlubotiskové techniky a nepreferuje abstraktní formu výtvarného vyjádření. Nesporná kvalita drobných prací Miroslava Pošvice (jeho rozměrné grafiky a plátna si zasloužené uznání získaly už dávno) se stále více prosazuje, bohužel spíše v zahraničí. Nádherné čisté listky, které nepotřebují žádná teoretická zdůvodnění obsahu a zpracování, vás zasáhnou přímo. Je to čistá emoce nebo jak se dnes moderně říká - pozitivní energie. Téměř bych doporučil prodávat jeho drobné grafiky v lékárnách na léčení bolavých duší.

Zdeněk Němec

DOKONALÝ POHYB, VNITŘNÍ NAPĚTÍ I KRÁSA V TVORBĚ JUBILANTA TOMÁŠE HŘIVNÁČE

Viděl jsem mnoho krásných kreseb a grafických listů, obdivujících půvaby nahého ženského těla: Svolinského něžné linie vystupující z temnoty černé plochy dřeva, Kotrbovy dřevorytecké zkratky s kontrapunkty citlivě zasazenými na patřičná místa, Janečkovy líbezné, vyzývavé až drzé tváře dívek nad vyvinutými prsy, Kuklíkovy intimní pohledy do ženského světa, a přesto jsem znovu užasl nad novotou, neotřelostí a nápaditostí aktů, ženských či dívčích aktů, které ve své dosavadní tvorbě zaznamenal a na měděných deskách zachytil umělec, vstupující teprve v poslední době do povědomí sběratelské veřejnosti, Tomáš Hřivnáč.

Tomáš Hřivnáč je člověk, kterému ženské tělo doslova učarovalo a při kresbě ožívá pod doteky jeho citlivé ruky na ploše papíru či kovové

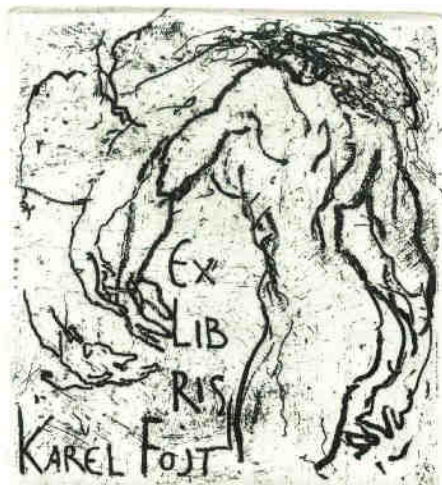


Tomáš Hřivnáč, C4, 2009

desce, na níž své záznamy přenáší převážně suchou jehlou. V čem spočívá to nové, nevšední? Čím se liší kresba Tomáše Hřivnáče od ostatních? Je živá, nervní, plná dynamiky, pohybu; při jejím prohlížení máme pocit, že ta žena, kterou zpodobnil, se opravdu pohybuje: vztahuje obratně ruce nad hlavu, převaluje se na měkké podušce, provokuje, je vyzývavá i cudná, snaží se zdůraznit či zakrýt své půvaby, ženství. Patříčného efektu dociluje autor proměnlivou silou čáry – tenká linka se náhle mění v hutnou čáru, rytmicky opakovaná linka pak umocňuje dojem, že tělo je v pohybu a patříčná šrafura navozuje prostor, zdůrazňuje tvary, nechá zaznít světlu, které u některých listů hraje významnou roli.

Chceme-li ale pochopit, proč ta dokonalá znalost lidského těla, pak musíme otevřít veliké šuple kovového zásobníku, kam kresby, studijní kresby aktů, získané neustálým „cvičením“ v ateliéru Aleny Antonové, ukládá, a porozumíme. Desítky, snad stovky bleskových náčrtků i hotových kreseb zachycujících nejen pohyb, ale i ženské půvaby názorně dokazují, že i dnešní umělec musí neustále studovat, zdokonalovat svou práci, cvičit, aby jeho dílo získalo obdiv diváka, vzbudilo zájem sběratelů a bylo oceněno na reprezentačních výstavách a soutěžích. A to se Tomášovi daří! Od roku 1997 (tenkrát obdržel Velký diplom za grafiku na 8. mezinárodním bienále festivalu portrétu v kresbě a grafice v Tuzle) získal do letošního roku dalších pět významných cen za svou dokonalou práci. Zatím poslední Hlavní cena ze Španělska mu byla udělena letos na Mezinárodním bienále grafiky Josep Ribera. Kdo nevěří, ať si klikne na počítači a dozví se nejen to, že se Tomáš narodil 1. 11. 1959 v Praze, že v roce 1979 absolvoval Střední uměleckoprůmyslovou školu v Praze, že je člen SČUG Hollar od roku 1999, ale s údivem si projde i seznam autorských výstav, kterých se do letošního roku uskutečnilo 97, o výstavách společných nemluvě! Tak si, prosím, klikněte: **tomashrivnac@centrum.cz** a uvidíte, uvidíte, že „umí“ nejen ženské tělo, ale i krajinu (pochválil jsem s velkou upřímností pohled na Říčany, který je tak krásně poetický, že možná zastínil i některé křehké dívenky), pochválil jsem i náměty na kterých zpodobnil lukostřelce, neboť autorovou vášní není jen kreslení nahého ženského těla, ale také střelení z luku na zvířecí figuríny přímo v terénu a ještě za pochodu. Ta disciplína se jmenuje odborně „3D“, a oproti obyčejnému střelení do terče se musíte trefit do zvířat (umělých, pochopitelně), která jsou umístěna v romantické krajině. Že ovládá i tento sport dosvědčují další medaile, kterých má navléknutých doma na takové tyče no, možná dvacet, třicet, já je nepočítal.

Tvorba exlibris není prozatím hojná, ale čile se rozvíjí, o čemž mě přesvědčily méděné destičky s rozpracovanými náměty pro české i zahraniční sběratele. Patřím spolu s kolegou Runštukem k jednomu z prvních objednavatelů, můj Krysař i ty potvory jsou mistrně vyvedené a Pepův Paganini je stejně dokonalý.



Tomáš Hřivnáč, C3, 1996

Lituji, že jsem se nemohl zúčastnit oslavy jubilanta, vždyť padesátka je opravdu hezky kulaté výročí a navíc, Tomáš Hřivnáč není zapřísáhlý abstinents; dobré víno i pivečko dovede ocenit i vychutnat, a tak bych mu byl pilně pomohl konzumovat. Teď mu jen upřímně přeji hodně dalších úspěchů, medailí, sběratelů a objednavatelů krásných grafických listů s textem „ex-libris“ a stále stejně jistou a pevnou ruku. Také věřím, že nezačne šilhat po módním umění, kde prvním předpokladem bývá, že se musí zapomenout na virtuózní kresbu. Tak to ti, Tomáši, nepřeji, už vůbec ne kvůli sběratelům!

Karel Žižkovský

GRAFIK A MALÍŘ VLADIMÍR ŠAVEL JUNIOR MÁ KULATÉ JUBILEUM

V listopadu si ústečtí sběratelé připomněli dvě výročí spojená se známou teplickou rodinnou, malířskou dynastií Šavlů. V neděli 8. 11. 2009 oslavil šedesátiny Vladimír Šavel junior a 14. 11. 2009 by se dožil 88 let jeho otec Vladimír. O dva roky mladší bratr Ilja je exlibristům téměř neznámý – věnuje se výhradně malbě a textilní tvorbě.

Čerstvý šedesátník, pedagog, doc. Vladimír Šavel junior, se z tohoto uměleckého trojlístku jediný věnuje tvorbě exlibris a užité grafice systematicky od roku 1984. Soupis exlibris (dnes již 317 opusů) sestavil František Másler a podle záznamů autora jej doplňuje Vladimír Pospíšil.



Severočeský výtvarný teoretik Jan Škvára už před mnoha lety u V. Šavla juniora rozpoznal, „že z grafických technik se mu nejvíce daří v litografii, neboť ta nejlépe vychází vstříc kresebné povaze jeho výtvarného názoru“. Brilantní jsou jeho křídové litografie v kombinaci se slepotiskem. Svými litografickými cykly sakrální architektury, pražských a hudebních motivů je srovnatelný např. s tvorbou Jiřího Boudy. Příznačné pro jeho tvorbu a záliby jsou další náměty: květiny, motýli, polodrahokamy a kameny, ale také vinné odrůdy a ženské akty. Uvedl neobvyklými formáty tisků – jeho oválné tisky trochu komplikují paspartování.

Z velkých grafických listů jsou žádané veduty historických měst. Mají ducha romantismu konce 19. století a pojetím připomínají zvětšené litografické pohlednice s několika záběry, zakomponovanými do secesní dekorace. Zcela jistě by se uplatnil jako skvělý ilustrátor, ale zatím nedostal tolik příležitostí, které by si právem zasloužil. Díky sběratelskému zájmu jeho manželky Hany, která je členkou SSPE, bývá V. Šavel pravidelně na sjezdech SSPE a má tak dokonalý přehled o exlibrisové produkci a grafické tvorbě svých současníků.

K autorovu jubileu se konala v podkrušnohorském městečku Krupce ve středu 11. listopadu 2009 vernisáž jeho retrospektivní výstavy s názvem Konfrontace. Nad obrazy a grafikami zhodnotila vývoj Šavlovy tvorby od 70. let Mgr. Radka Růžičko-

vá. Přejeme Vladimíru Šavlovi, vedle pevného zdraví, také neutuchající imaginaci v malování a tvůrčí zaujetí pro zálibu exlibristů.

PhDr. Jiří Ort

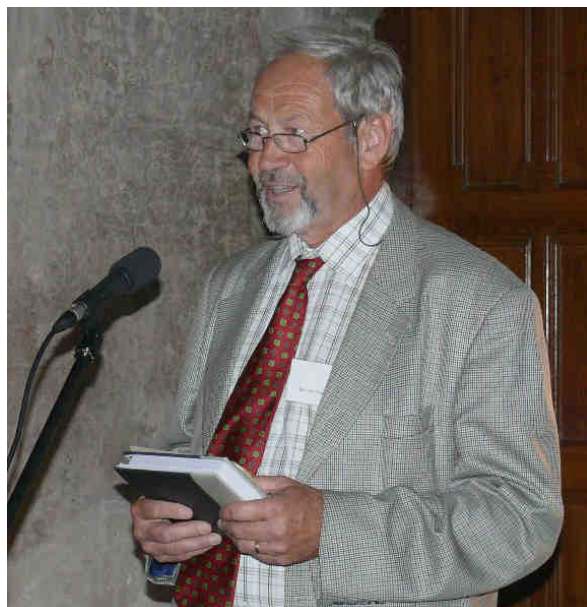
SJEZD SSPE V TÁBOŘE

Sjezd splnil všechna očekávání: velký počet účastníků (i ze zahraničí), krásné prostředí hotelu Dvořák, několik doprovodných výstav, výlet do půvabné Bechyně a v neposlední řadě nádherné počasí. Vše pro nás, snad i to počasí, připravil se svými obětavými spolupracovníky Jiří Hlinovský. Snad jenom toho času, ostatně jako na všech sjezdech, bylo málo.

Letošní sjezd SSPE se konal v hotelu Dvořák v Táboře v době od 25. až 27. září 2009. Hotel Dvořák vznikl přestavbou bývalého pivovaru a nachází se na pravém břehu Lužnice, Na Parkánech. Pro účastníky sjezdu poskytl krásné ubytování a sály pro výměnu. Těsné sousedství historické stavby, hradu Kotnova, dokreslilo spolu s věžemi starobylého Tábora půvabné prostředí hotelu.

Většina účastníků sjezdu přijížděla již pátek. Prezence účastníků začala ji ve 14 hodin. Krátká procházka městem a někteří stihli právě probíhající výstavu volné grafiky členů Hollaru na hradu Kotnov a spojili ji s výstupem na věž s nádherným pohledem na celé město

a na hluboké údolí řeky Lužnice, vše zalité podvečerním sluncem. A pak honem na vernisáž výstavy Evy Vlasákové v Gotickém sále Husitského muzea na Žižkově náměstí. Eva Vlasáková vystavila na panelech svoje malby a zejména grafické práce, které samozřejmě zahrnovaly rovněž exlibris. Provokující umělecký rukopis E. Vla-



Předseda SSPE Karel Urban zahajuje



PhDr. Miroslav Kudrna a Eva Vlasáková

sákové zanechává v každém hluboký dojem. Provokuje ostrými a kontrastními barvami, a hlavně „šílenou“ kresbou. Kresby vyvolávají pocit, že se svět někam řítí, že nastává konec poklidu, a navozují atmosféru přicházejícího, zmatku a zmaru, které si lidstvo, alespoň to z tzv. vyspělé části světa, neuvědomuje. Když chce, dovede umělkyně něžně pohla-

dit zobrazením ušlechtilé dívčí tváře s jemným barevným koloritem, snad jako úlitbu sběratelům exlibris, kteří záměrně žijí v zajetí svých krásných tisků bez ohledu na okolní svět. O tvorbě E. Vlasákové zasvěceně pohovořil dr. Miroslav Kudrna. V přestávkách zazněl gotickým sálem zpěv slečny Ludmily Peřinové s klavírním doprovodem její sestry Evy Peřinové. Pozdrav města Tábora přednesla paní Mgr. Zuzana Pečmanová, místostarostka města Tábor. Mgr. Petr Brátka zástupce ředitele Husitského muzea v Táboře, nás uvítal v gotických prostorách muzea. Program řídila Ing. Lenka Horejsková, vedoucí odboru kultury a cestovního ruchu městského úřadu v Táboře. Sjezd zahájil krátkým projevem předseda SSPE pan Karel Urban a za zahraniční účastníky promluvil pan Jack van Peer z Belgie. Následovalo bohaté občerstvení, přípitky, přátelské rozhovory a radost ze společného setkání sběratelů exlibris a výtvarníků.

Večer jsme již mohli přikročit k naší „práci“ a začít s výměnou exlibris, která se protáhla až do pozdních hodin. A což teprve ráno, když se naplnil do posledního místa velký konferenční sál sběrateli a výtvarníky. Vždyť sjezdu se zúčastnilo 138 sběratelů, 31 výtvarníků a 64 doprovázejících; tedy dohromady 233 účastníků, z nichž bylo 40 zahraničních.

Ze zahraničí se sjezdu zúčastnili tito výtvarníci: Anna Tichonova z Běloruska, Olaf Gropp, Marlene Neumann a Josef Werner z Německa a Leo Bednárík ze Slovenska.

Vzájemná výměna exlibris je pro nezasvěcence určitý druh šílenství, ale pro sběratele je to příslib prodloužení krásných chvil s uměleckou grafikou ještě dlouho po sjezdu do jejich domovů s evokací radosti i nelibosti při vyměňování svých milovaných exlibris. Potěšitelná byla účast zahraničních sběratelů, s nimiž bylo možno vyměnit zajímavé listy českých i zahraničních umělců. Zahraniční sběratelé chválili prostředí a organizaci sjezdu a my se těšíme, že přijedou na příští sjezd do Hradce Králové.

Dům dětí a mládeže v Týně nad Vltavou (pan Miroslav Petřík s dalšími spolupracovníky) připravil soutěž v tvorbě exlibris pro žáky základních škol, základních uměleckých škol a středních uměleckých škol při příležitosti tohoto sjezdu. Vyhlášení výsledků této výtvarné soutěže se konalo ve 14 hodin v kongresovém sále.



M. Rumlarová, S. Zidek, Ing. J. Soukup a J. Hlinovský

Během dne jsme ještě stihli navštívit Galerii U radnice, kde byly dvě grafické výstavy: Železnice na exlibris (ze sbírky Jiřího Hlinovského) a část exlibris z XVII. Bienále exlibris Sint-Niklaas.

Marie Michaela Šechtlová, která vytvořila pro účastníky sjezdu barevnou litografii, připravila na odpoledne od 16 hodin pro zájemce návštěvu v Muzeu fotografie Šechtl a Voseček na náměstí Mikuláše z Husi. Zájemci si zde mohli zakoupit grafiky J. Boudy a P. Ptáčka, kopie fotografií a knihy z muzea.

Aukce drobné grafiky, připravená Ing. M. Humplíkem, se konala od 17 hodin a jistě uspokojila mnoho sběratelů, kteří získali hodnotné grafiky. Já osobně jsem dal přednost procházce podél Lužnice a vzpomínal jsem na dobu před padesáti lety, kdy jsme splouvali Lužnici na kanoích. Pak již příprava a odchod na slavnostní večeři v Kongresovém sále (zase tak moc ta večeře slavnostní nebyla). Večeři nám zpestřili Lovci mamutů z Jarošova nad Nežárkou, kteří hráli ve stylu country. Několik odvážných párů dokonce tancovalo, nicméně bujaré veselí se nekonalo. V bohaté tombole, kterou losovala paní Ing. arch. Eva Hubičková, vyhrál každý, dokonce několikrát.

V neděli byla možnost další výměny v Kongresovém sále nebo účast pro asi 60 zájemců na zájezdu do blízké Bechyně. Volil jsem Bechyni a dobře jsem udělal. Nádherná výstava Vladimíra Preclíka, která je trvale instalována v bývalé sýpce v areálu bechyňského zámku, přinesla nezapomenutelné zážitky. Mohli jsme obdivovat nákladnou rekonstrukci zámecké jízdárny, využívané jako koncertní sál, a pak sbírky v sousedním Mezinárodním muzeu keramiky Alšovy jihočeské galerie. Pak jsme ještě navštívili ambity františkánského kláštera a přilehlý kostel Nanebevzetí Panny Marie.

Odpoledne většina účastníků sjezdu odjížděla, pouze menší počet vytrvalců se zúčastnil zakončení sjezdu na výstavě Starý zákon na exlibris ve výstavní síni Divadla Oskara Nedbala. Výstavu opět připravil ze své sbírky Jiří Hlinovský. Členové místního občanského sdružení Hadasa připravili malé občerstvení podle židovské kuchyně, o čemž nás poučila paní Hana Jančíková, předsedkyně sdružení Hadasa. Byla to důstojná tečka za úspěšným tábořským sjezdem.

Zbývá gratulace a poděkování pořadatelům a účastníkům sjezdu. To, že sjezd byl úspěšný a že se uskutečnily všechny související výstavy, soutěž a výlet, je zásluha těchto obětavých lidí: Jiřího Hlinovského a jeho maminky Jiřiny, Jana a Evy Hubičkových, Marcely Chramostové, Miroslava Petříka, Jany Pomyjové, Vlastimila Soboty, Marie Michaely Šechtlové a v neposlední řadě předsedy SSPE Karla Urbana. Jistě si zaslouží dík od všech účastníků sjezdu.

V Táboře se sešli sběratelé a tvůrci exlibris letos potřetí. Poprvé to bylo 7. července 1929 v Grandhotelu při příležitosti Jihočeské výstavy spojené s výstavou československého válečnictví. Součástí výstav byla i expozice exlibris, umístěná v budově tehdejšího reálného gymnázia (dnes Gymnázia Pierra de Coubertina) a podruhé 26. a 27. září 1959 opět Grandhotelu. Ten letošní se tedy konal přesně po padesáti letech.

Jan Langhammer

SRPNOVÉ SETKÁNÍ EXLIBRISTŮ V AARAU (CH)

V sobotu 22. 8. 2009 proběhl v Aarau sjezd švýcarských sběratelů exlibris. Účastníci sjezdu se sešli kolem deváté hodiny v restauraci Rathausgarten, aby se při kávě a pečivu vzájemně pozdravili. Zde byli též oficiálně přivítáni presidentem spolku švýcarských exlibristů, panem Stefanem Hausherrem.

Následovala společná exkurze městem na téma - po stopách Felixe Hoffmanna – malíře a grafika (1911–1975), který se v tomto městě narodil. Exkurzi vedla paní Sabine Hoffmannová, jeho nejstarší dcera. Malíř a grafik Felix Hoffmann, v kulturním světě známý především malbou na sklo, navrhl a provedl výzdobu celé řady veřejných budov po celém Švýcarsku. Ve svém rodném městě, vyzdobil okna radnice, šest oken městského kostela, několikéré jesle a školky pro děti. Známa je jeho malba na městské věži, s názvem Tanec mrtvých. Ilustroval řadu dětských knih a vytvořil 28 exlibris, převážně dřevořezem.

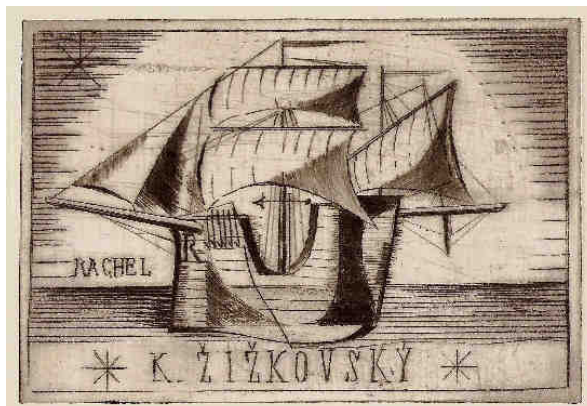
Po návratu z exkurze, následovala valná hromada, (Jahrestagung), v podstatě za přítomnosti všech účastníků sjezdu, kterých se na sjezdu sešlo celkem 42. Pod taktovkou presidenta spolku Stefana Hausherra a za pomoci sekretářky a redaktorky v jedné osobě, paní Marianne Kaltové, trvala valná hromada necelou hodinu. Do mých poznámek jsem si zapsal: klub má 116 členů, roční poplatek zůstává nezměněn, 60 SF / 40 €. Příští sjezd bude dvoudenní a bude se konat v Luzernu. Přípravu sjezdu převzal pan Josef Burch, bývalý president klubu, který se stal jeho čestným členem. Termín sjezdu bude stanoven výborem později. Následoval asi hodinu trvající společný oběd.

Celé odpoledne pak bylo vyhrazeno na výměnu exlibris. Švýcarský spolek zakoupil od nějakého sběratele velkou sbírku exlibris, která byla nabízena v různých cenových kategoriích dále k prodeji. Čeští umělci ale nebyli zastoupeni, alespoň jsem žádné nenašel. Kolem páté hodiny výměnný rej pomalu ustával a účastníci sjezdu se vydávali na zpáteční cestu do svých domovů.

Karel Urban

JIŘÍ NEPASICKÝ PĚTASEDMDESÁTILETÝ

Akademický malíř a grafik Jiří NEPASICKÝ se narodil 25. září 1934 ve Velkých Hamrech. V letech 1949 až 1952 studoval na Střední uměleckoprůmyslové škole sklářské v Železném Brodě. Pak devět let pracoval jako návrhář bižuterie v Jablonci nad Nisou. V roce 1961 začal studovat na Vysoké škole uměleckoprůmyslové v Praze u prof. Josefa Malejovského a doc. Jana Nušla. Absolvoval v roce 1967 v ateliéru malovaného skla u prof. Stanislava Libenského. Po studiu



Jiří Nepasický, C4, 1957

pracoval pět let jako výtvarník v n. p. Železnobrodské sklo. Během této doby vytvořil 25 exlibris technikou suché jehly. Od roku 1975 je samostatným výtvarníkem a žije v Liberci. Jako pedagog působí na Fakultě umění a architektury na Technické univerzitě v Liberci.

Jaroslav Šulc

VÝSTAVY NA ZÁMKU KOZEL V ROCE 2009

Jednu z mála příležitostí vystavovat grafickou tvorbu poskytuje galerie v jízdárně zámku Kozel u Plzně. Díky dobré spolupráci Zdeňka Skály, člena SSPE, se v letošním roce opět podařilo uskutečnit tři významné výstavy.

První byla nádherná výstava grafiky **Daniely a Karla Benešových** v dubnu až červnu. Zářivé barvy jejich litografií připravily nádhernou atmosféru výstavy, která byla neobyčejně úspěšná a přilákala množství zájemců o vynikající grafickou tvorbu manželů Benešových. Volnou grafiku větších rozměrů doplnila drobná grafika a velký počet exlibris.



Jan Kavan, C3+C5, 2002

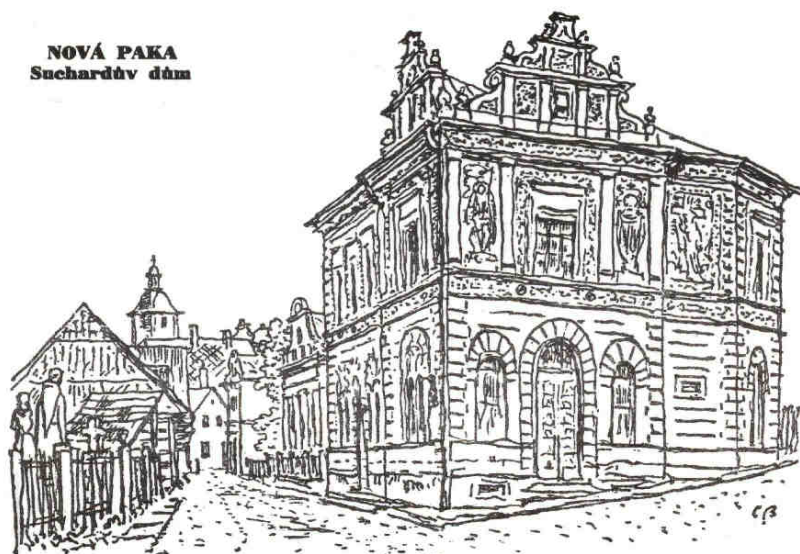
Jan Kavan je však také autorem drobné grafiky, kde dává široce vyznít ironii, nadsázce a jemnému humoru. Tyto drobné práce, více známé ctitelům jeho grafického díla, potěšily diváky i sběratele grafiky, ať již se jednalo o barevné litografie nebo lepty vytvářené v kombinaci s akvatintou a suchou jehlou.

Jan Langhammer

BOUDOVÉ V NOVÉ PACE

Po dobu letních prázdnin (27. 6. – 6. 9. 2009) byla v Suchardově domě, v Městském muzeu Nová Paka, instalována výstava akademických malířů Cyrila a Jiřího Boudových. Vystavena byla především grafická tvorba obou autorů a ukázky

z rozsáhlé ilustrátorské tvorby Cyrila Boudy. Dílo otce a syna bylo umístěno v několika sálech, kde se vzájemně dotýkalo. Výstava neunikla zájmu tisku i široké obce přátel umění a turistů navštěvujících město.



NOVÁ PAKA
Suchbátův dům

Umělecký život Jiřího Boudy se vyvíjel samostatně, když jeho otec Cyril záměrně nepomáhal Jiřímu v proniknutí, nehledal mu protekci. Pomáhalo mu však samotné umělecké prostředí rodiny a cílevědomé vzdělávání na střední a vysoké škole, což nakonec vyústilo v umělecké mistrovství hodné jeho rodu.

Mile působily pohledy Cyrila Boudy na krásy Českého ráje, kam často vodil své studenty, a vedle toho železničářské motivy syna Jiřího Boudy, jež jsou jeho srdeční záležitostí.

Výstava byla krásným připomenutím 25. výročí úmrtí Cyrila Boudy a 75. narozenin Jiřího Boudy.

Ing. Jiří Soukup

NÁRODNÍ VÝTVARNÁ SOUTĚŽ EXLIBRIS 2009

Při příležitosti sjezdu SSPE v Táboře uspořádal Městský dům dětí a mládeže Týn nad Vltavou NÁRODNÍ VÝTVARNOU SOUTĚŽ EXLIBRIS 2009 pro děti a mládež do 18 let. Akce se konala pro záštitou SSPE a za finanční podpory Jihočeského kraje a SSPE. Cílem soutěže bylo seznámit žáky a žákyně základních a středních škol s grafickou podobou knižní značky a motivovat je k výtvarné tvorbě v klasických grafických technikách. Exlibris musela být vytvořena v základní grafické technice, např. v linorytu či leptu.



M. Kiellarová, X3, 2009

Věkové kategorie: 1) žáci do 15 let, 2) žáci od 16 do 18 let. Kategorie škol: a) základní školy a střední školy, b) základní umělecké školy, c) školy s uměleckým zaměřením, d) zájmové kroužky MěDDM.

Do soutěže jsme přijali 600 exlibris od 553 soutěžících z celé republiky. Nejvíce byla zastoupena kategorie ZUŠ do 15 let. Hodnocení proběhlo 1. 7. 2009 v DDM v Táboře. Hodnotící komise ve složení: P. Pich (předseda), M. M. Šechtlová, Jiří

Hlinovský, Karel Musil a M. Petřík udělili 3 první, 6 druhých, 10 třetích míst a 61 čestných uznání. Všechny soutěžní práce jsou uvedeny v katalogu, který byl vydán díky grantu Jihočeského kraje. Tento katalog byl zaslán všem účastníkům soutěže. Vyhodnocení autoři byli pozváni na 26. 9. 2009 do kongresového sálu Orea Hotelu Dvořák v Táboře. Zde jim byly předány ceny před vystavenou kolekcí jejich soutěžních exlibris. Ceny předávali: předseda SSPE Karel Urban a Jiří Hlinovský. První místo získali: D. Nadrchalová, G. Vlčková a M. Petřík; druhé: E. Sosnová, V. Velceřová, L. Rynešová, M. Thořová, M. Kielarová a M. Horák; třetí J. Kruntorád, T. Karlová, A. Šnoblová, K. Fišerová, K. Terčová, B. Cislerová, K. Kopečková, V. Neumann, T. Zůnová a O. Hart. Vítězové dostali diplom a grafické listy. V anketě účastníků sjezdu O nejlepší exlibris zvítězila M. Kielarová z kroužku MěDDM Týn nad Vltavou za linorytové exlibris s motivem dívčího obličeje s růžemi.

Výstavní soubor soutěžních exlibris bude vystaven v zúčastněných školách. Soutěž exlibris dětí a mládeže obohatila pestrý program tábořského sjezdu a jistě překvapila kvalitou prací a velkým zájmem škol o tuto soutěž. Závěrem děkuji všem, kteří se na soutěži podíleli.

Miroslav Petřík

CHENGDU 2009

Jako již každoročně (tedy za poslední tři roky) se opět konala na podzim zajímavá exlibrisová akce v Číně. Tentokrát byly uspořádány dvě velké výstavy exlibris – jedna v Binzhou a jedna v Chengdu. Ta první byla vlastně sérií samostatných vý-



stav vítězů pekingské kongresové výstavy. Od nás byl zastoupen laureát 3. ceny z Pekingu Jiří Brázda, který se vydal na cestu do Číny se sběratelem Janem Zimou. Já jsem se k nim přidal až v Chengdu, kde se konala souborná výstava všech autorů oceněných na téže kongresové výstavě exlibris.

V Chengdu byl organizátorem výstavy a pobytu umělců čínský grafik Dong Xiaozhuang, kterého sběratelé znají z kongresů exlibristů (já jsem ho znal od kongresu v Chrudimi). Setkání a výstavy se osobně zúčastnili: J. Jordanov, Martin R. Bayens, Christine Deboosere, Wu Bin, V. Zuev, E. Carrasco, J. Brázda a M. Manojlín. Vernisáži výstavy v Sichuan Art Museum v Chengdu byla věnována mimořádná pozornost jak návštěvníků, tak i médií místních i centrálních, o čemž svědčí i přítomnost reportérů CCTV (Centrální čínské TV z Pekingu), kteří natočili reportáž do hlavních zpráv. Jedno odvysílání se nám v repríze podařilo i zhlédnout.

Mezi hlavní body programu osmidenního pobytu kromě samotné vernisáže patřila návštěva pandí ZOO, návštěva Design centra XLU MoMA, návštěva umělecké vesnice – projekt tzv. „nového socialismu“, jak to s úsměvem pojmenoval syn pana Donga, který nám dělal celou dobu vynikajícího průvodce a tlumočníka. Také jsme navštívili dvě muzea, kde jsme se mohli velmi poutavou a moderní formou dozvědět o poměrně nedávných nálezech pravěkých památek v sečuánské provincii. Významný byl také dialog mezi čínskými umělci a zahraničními účastníky o možnostech vzájemné spolupráce do budoucna. Velmi pěkná byla též vernisáž výstavy dřevorezů mexického grafika Emilia Carrasca, který zaujal naši pozornost zvláště ve větších pracích, v nichž do velmi jednoduché až abstrahované znakové podoby převádí figurální kompozice. V neposlední řadě bych velmi ocenil také sečuánskou kuchyni, která je nám Evropanům asi nejbližší.

Cestou zpět jsme strávili ještě dva pěkné dny v Pekingu, kde jsme se podívali opět do Zakázaného města a pak tam, kam jsme to nestihli v loňském roce. Hlavní záležitostí byl Chrám nebes, což je opravdu úchvatná stavba. Velmi pěkná také byla procházka v rozsáhlém parku okolo tohoto chrámu.

Velké díky organizátorům této události, a budeme se těšit, že se do Číny zase někdy brzy podíváme.

Martin Manojlín

MEDZINÁRODNÁ SÚŤAŽ EX LIBRIS HLOHOVEC

V dňoch 1. - 3. 10. 2009 sa uskutočnilo vyhodnotenie 12. ročníka medzinárodnej výtvarnej súťaže pre deti a mládež v tvorbe knižnej značky – Ex libris Hlohovec a mladí autori dostali svoje ocenenia. Ústrednou témou tohto ročníka boli Olympijské hry. Nebola to ľahká téma. Mladé talenty však presvedčili, že v nich drieme množstvo invencie, originálne nápady a dokázali sa na malej ploche knižnej značky dopracovať k výborným výsledkom. Do Hlohovca na juhozápade Slovenska dorazilo 1547 prác od 1342 talentovaných autorov. Exlibrisy prišli z Bieloruska, Českej republiky, Číny, Indie, Estónska, Maďarska, Poľska, Ruska, Slovinska, Srbska, Turecka a samozrejme zo slovenských miest.

Organizátori pozývajú všetkých ocenených laureátov a v tomto ročníku boli medzi nimi aj deti z Milevska a Uherského Brodu. Juhočesi získali dve čestné uznanie a na Moravu putovala jedna cena. Po privítaní primátorom mesta absolvovali mladí umelci aj malú žartovnú olympiádu. Skvelá atmosféra vládne na tvorivej dielni, ktorú vedie významný grafik a zberateľ pán Viktor Chrenko za výdatnej pomoci pisa-



Mladí laureáti súťaže v Hlohovci

teľa týchto riadkov. Deti sa dozvedia dôležité informácie o exlibrisoch, ich histórii, oboznámia sa so základnými grafickými technikami, spôsobom prípravy knižnej značky a grafickými nástrojmi. Účastníci workshopu dostali predkreslenú matricu z linolea, sadu rydiel a na konci si svoje práce vytlačili na grafickom lise i bez jeho použitia.

Slávnostné odovzdávanie cien poctili svojou prítomnosťou významné osobnosti olympijského hnutia, zástupcovia samosprávy, predstavitelia kultúrnych organizácií a podporovatelia tohto podujatia. Prácu organizátorov ocenil aj generálny sponzor súťaže, ktorým je Medzinárodný višegrádsky fond. Radi sme v Hlohovci privítali aj pani M. Sedmíkovou z Kabinetu exlibris Památníku národného písenníctví v Chrudimi. Výstava najlepších prác mladých umelcov bude putovať po slovenských i európskych mestách. Sprievodnou výstavou bola prezentácia diel akademickej maliarky Blanky Votavovej pod názvom Cesta do ticha.

Mgr. Vít'azoslav CHRENKO

OHLÉDNUTÍ ZA ČESKÝM EXLIBRIS ROKU 2008

Třetí ročník výstavy, na které představují exlibris vzniklá v předcházejícím roce a která vlastním, proběhl od 9. září do 3. října 2009 v hudebním oddělení Knihovny města Ostravy (KMO). Ohlédnutí si získává stále více příznivců a klade na nás větší a větší nároky. Vždyť za ty tři roky jsme veřejnosti představili skoro stovku českých autorů; známých i těch začínajících. Při prvním ročníku návštěvníci mohli zhlédnout patrně nejucelenější sbírku exlibris malíře a grafika Ferdiše Duši. Druhý rok Ing. Josef Margecín představil kompletní soubor knižních značek akademické sochařky Renáty Šimlíkové. Pro tento rok jsme vyhlásili výtvarnou soutěž v tvorbě exlibris pro děti základních škol, základních uměleckých škol a škol s výtvarným zaměřením na téma Hudba a kniha.

Ve středu 9. září 2009 byla na vernisáži soutěž slavnostně vyhodnocena. Členové poroty: J. Neuwirt, Z. Kubeczka, PhDr. P. Pavliňák, Mgr. Š. Holaňová, J. Klauďová a S. Šereda vybírali z více než 30 prací. První cenu, cenu SSPE, získala J. Němcová z Vyšší odborné školy a Střední umělecké školy Václava Hollara, žačka akad malíře Jana Kavana, za soubor exlibris na téma Don Quijote. Druhé a třetí místo získaly V. Holíková a L. Navrátilová, obě ze SUŠ Ostrava, vyučující J. Neuwirt. Cenu poroty získal J. Fenzl z SUŠ Ostrava za exlibris pro Jaroslava Nohavicu.

Oceněné děti získaly nádherné knihy a dárky věnované SSPE, KMO, dr. Pavliňákem a mnou. Všechny práce si můžete prohlédnout na mých internetových stránkách www.exlibris.applet.cz.

Porota také ohlásila téma soutěže pro příští ročník: Leoš Janáček a jeho kraj. Soutěž bude vyhlášena pouze pro studenty uměleckých škol. Takže, víte-li o škole, která by se chtěla zúčastnit, a my ji nějakým omylem opomněli obeslat, dejte mi vědět a já to napravím. Práce těchto šikovných dětí a studentů jsou u mě k zapůjčení také pro vaše výstavy.

Stanislav Šereda

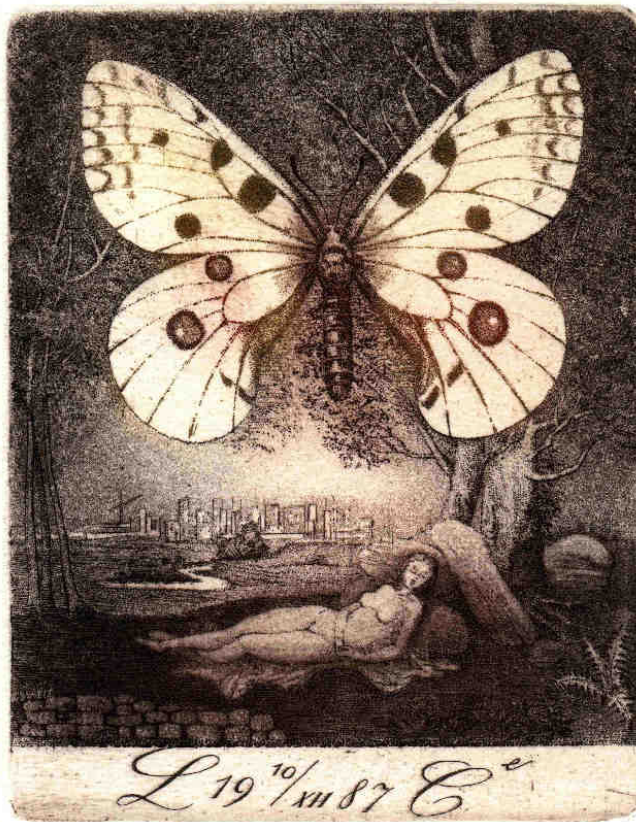
JAN KAVAN – POŠTOVNÍ ZNÁMKA A DROBNÁ GRAFIKA

Zobrazit něco určitého, konkrétního, je věc nesnadná. Zvláště nápadné je to u portrétů, na kterých je nezřídka vidět, jak se úmysl tvůrce minul s výsledkem. A snazší to není ani při zobrazení nějakého živočicha, zvířete, ptáka, motýla. Jen zdánlivě to jde lehce. Proto např. u našeho sběratele exlibris s námětem sov vidíme tak často jakési soudky s oušky. Představa to tvůrců, že se takto jednoduše dá vyjádřit snad „sova obecná“ či „výr“. Někdy umělec raději unikne do jakéhosi symbolického vyjádření. Mnohdy opravdu krásného, ale jen „obecného“.

Ten, kdo umí zmíněné dokonale zobrazit, je ale Jan Kavan. Nejsou to v jeho podání neživotné obrázky do přírodovědného atlasu. Je v nich zachycena jejich podstata, živá duše, chcete-li. Od října do listopadu letošního roku byla v Poštovním muzeu v Praze uspořádána jeho výstava. Byla na ní k vidění podstatná část jím vytvořených krásných exlibris. Mnohá právě s přírodními náměty. Na jedné větší grafice byla zobrazena nádherně kavka. Nebyla to kavka „obecná“, ale pták s duší. Snad i pro-

to, že jako vzor posloužila Kavanovi kavka po léta chovaná u nich doma. Stala se součástí rodiny a je to z vyobrazení vidět.

Hlavní část výstavy je přirozeně věnovaná Kavanově tvorbě známkové. Začal s ní vlastně nedávno. Až v roce 1999, kdy mu vyšel aršík čtyř známek s námětem Joachima Barranda. Přesněji dvou známek se dvěma kupóny. Je na něm jak badatelův portrét, tak samozřejmí trilobiti i další „předpotopní“ havěť. Aršík se zřejmě tak zalíbil, že pan Kavan konečně od té doby již pravidelně dostával zakázky na tvorbu známek. Je nepochybné, že také tento způsob tvorby sedí jeho uměleckému založení. Kdo rád frankuje své dopisy pěknými známkami, určitě zná jeho tříznámkovou sérii Královská cesta s Obecním domem, chrámem sv. Mikuláše a Mosteckou věží (2000) či dřevěné kostelíky (Lidová architektura, 2006). Královská cesta vyšla coby Krásky naší vlasti. V roce 2002 obdržel první cenu Premio Internazionale d'Arte Filatelica v italském Asiagu za aršík se třemi známkami



Jan Kavan, C3+C5, 1987

oslavujícími Tisíc let architektury na území ČR (2001). Velmi logicky na nich představil vývoj od kostelíka sv. Jakuba v Kutné Hoře, přes zámek v Bučovicích k Tančicímu domu v Praze. Z poslední doby jsou u poštovních přepážek stále ještě jeho portréty Josefa Kajetána Tyla a Karla Klostermanna (2008) a zcela nově letošní cisterciácký klášter ve Vyšším Brodě a zámek v Horšovském Týně (2009). Opět v sérii Krásky naší vlasti. A proč jsou Kavanovy známky tak neotřele poutavé? Nejsou to nenápaditá, „suchá“ zobrazení daných námětů. Kavan to vždy vše vhodně doplní ornamenty, překryvnými nákresy, příписы apod. Proto se líbí i jeho zvony (2005) nebo vodárenské věže (2007). Vždyť co se dá dělat s takovýmto námětem? Přesto z toho vyšly známky, které stálo za to lepit na dopisy. A co zcela se jakoby jeho pojetí vymykající Povinná školní docházka (2004)? Se siluetou „rokokového“ kantora a žáka? Výborná známka s tímto zadáním! Žel neustálé zdražování poštovního zkracuje rychle použitelnost známek. Školní docházkou se frankovalo dnes již překonaných 7,50 Kč. Až na Orientální koberce (2004) byla tak na výstavě představena celá dosavadní Kavanova známková tvorba. Ocelorytem Kavanovi návrhy zpravidla zpracovává Václav Fajt, také Miloš Ondráček a ojedinele Bedřich Housa, Martin Srb či Bohumil Šneider. Vystavený aršík s portrétem Karla Hynka Máchy je na cestě, vyjde v březnu příštího roku.

Známky byly vystaveny přirozeně s původními, velkými návrhy, s návrhy na obálku prvního dne, razítkem prvního dne a vše samozřejmě potom v konečné podobě. Takto pohromadě to byla nádherná podívaná. Známková je grafika! Drobná, velmi drobná. To, že vychází v mnohamilionových nákladech, na její krásu nic neubírá. Škoda, že výstavy mají jen krátkodobý, dočasný charakter. Že se z nich můžeme těšit vždy jen krátce.

Josef Chalupský

VÝSTAVA JAPONSKÉHO EXLIBRIS

V zámeckém letohrádku v Ostrově karlovarské Galerie umění byla od 16. 7. do 27. 9. 2009 výstava japonského exlibris ze sbírky M. Humplíka. Vystaveno bylo 360 exlibris asi sedmdesáti autorů z 20. století. Šlo o jakousi předpremiéru výstavy, kterou uvidí účastníci sběratelského sjezdu 2010 v Hradci Králové a dostanou k ní také malý katalog. Vedení Galerie umění Karlovy Vary výstavu hodnotí jako jednu z nejúspěšnějších výstav za poslední léta.

MH

XV. FESTIVAL KOMORNÍ GRAFIKY - GALERIE HOLLAR

18. 11 – 20. 12. 2009

Již tradiční předvánoční výstava v pražském Hollaru přinesla motivicky širokou přehlídku grafiky malých formátů, jak volných listů, tak i exlibris. Padesát autorů, tedy více než čtvrtina celkového počtu členů SČUG Hollar, potvrdilo, že grafickému listu možná více než monumentální velikost a námět sluší komorní ladění a to i přes názorovou a výrazovou různost autorů několika generací.

A tak se zde sešli jak oblíbení autoři, které známe především z exlibrisové tvorby, např. A. Antonová, manželé Benešovi, J. Brázda, H. Čápková, K. Demel, J. Kavan, O. Kulhánek, P. Melan, V. Suchánek, K. Šafář, O. Vychodilová a další, tak i ti, kteří se komorní grafice věnují méně, např. F. Hodonský, N. Synecká, J. Saska, P. Sukdolák, P. Sivko, A. Lamr, E. Ranný, E. Vlasáková, K. Vysušíl a mnoho dalších. A jako každoročně odborná porota udělila ceny za komorní grafiku: Cenu SČUG Hollar obdržel František Hodonský, Cenu Nadace Hollar dostal Josef Saska a Cenu SSPE za dlouholetou a úspěšnou tvorbu exlibris získal Jan Kavan.

Kurátorka výstavy dr. Blanka Stehlíková při vernisáži i v textu na pozvánce vzpomněla nadcházejícího 100. výročí grafické speciálky pražské AVU, na jejímž počátku stál Max Švabinský. Pedagogové i absolventi této školy pak byli mezi zakladateli SČUG Hollar. Toto významné výročí naší umělecké grafické tvorby je hlavním námětem jak v Kalendáři Hollaru 2010, tak i v připravovaném Bulletinu KPH pro rok 2010. Na vernisáži výstavy vystoupili Jiří Suchý a Jitka Molavcová; Jiří Suchý též vystavoval jako host své litografie. Festival komorní grafiky tak uzavřel další úspěšný výstavní rok Galerie Hollar.

Aleš Nevečeřal

SPORT V ČESKÉ DROBNÉ GRAFICE

V nedávné době se konaly dvě grafické výstavy, v nichž dominoval sport: dvojitá výstava *Pohyb je život!* a *Malování o běhání Miroslava Alexy* v Galerii na mostě v Hradci Králové od 4. 7. do 11. 9. 2009, jejímž kurátorem byl Ing. Jiří Soukup, a vý-



Vojtěch Cinybulk, X3, 1963

Pršala vytváří již delší čas souvislou řadu sportovních novoročenek, což je zřejmě v naší drobné grafice ojedinělé.

Sportovní zátiší a krajinky se sportovci

Takových lístků se již vyskytuje podstatně více. V Hradci to byly např. opuštěné tenisové kurty Tomáše Bíma, motivy s jízdními koly Kamila Lhotáka, turistické motivy a zimní krajinky s lyžaři Jiřího Boudy.

Grafické pohlednice

Na hradecké výstavě byly i grafické pohlednice. Na těch vánočních se vesele lyžuje, sáňkuje, bruslí a klouže v podání Zdeňka Balouna, Václava Boukala, J. Krejčího (nikde jsem o něm zmínku nenašel a jeho křestní jméno neznám), Marie Fišerové-Kvěchové, Josefa Lady a Aloise Moravce. A na jediné jarní **pohlednici** jedou cyklisté na výlet v podání Cyrila Boudy. Výborných kreslířů jsme měli požehnaně a jejich umění znal díky pohlednicím snad každý.

Sportovní humor

Součástí hradecké dvojité výstavy bylo

stava *Eman Bosák z Jivína – Domácí úlohy z kreslení* v Regionálním muzeu a galerii v Jičíně, od 19. 9. do 24. 10. 2009. Vhodná to příležitost k zamyšlení nad výskytem sportovních motivů v naší drobné grafice. Zde jsou mé poznatky z obou výstav:

Působivé zachycení sportovního pohybu

je v naší grafice poměrně vzácné. Na lístcích vystavených v Hradci se to snad nejlépe podařilo Vojtěchu Cinybulkovi (souboj fotbalistů, kanoisté na divoké vodě, přespolní běžec, běžec na lyžích) a Emilu Kotrbovi (dostihy). Za zmínku stojí i „dynamicke“ sportovní lístky dřevorytce Michaela Floriana (fotbalista, veslaři, rázující turista, novoročenky se sáňkováním a bruslením) a linoryty libereckého Antonína Pršaly (překážkář, slalomář, horolezci). Antonín



Emanuel Bosák, P7, 1994

i Malování o běhání - humorné kresby z běžeckého prostředí od Miroslava Alexy z Chrudimi. Autor je aktivní přespolní běžec a jeho běžecký humor leckdy vychází z osobních zážitků. Kreslených vtipů nám v časopisech notně ubylo; Miroslav Alexa jich však vytvořil celou knížku. Vedle běhu a dalších disciplín lehké atletiky se v nich poměrně často objevuje i kopaná.

Užitá grafika sloužící propagaci sportu

Jedinečnou ukázkou takové grafiky byla jičínská výstava uspořádaná k 85. narozeninám Emanuela Bosáka, o němž byl článek v Knižní značce 3/2009. K výstavě bylo symbolicky vybráno 85 grafických lístků z celého období jeho dosavadní tvorby, tj. z let 1973 až 2009. Značná část z nich se vztahuje ke sportu. Jsou to např. pozvánky na sportovní akce a jubilejní lístky sportovních osobností či sportovních klubů. Okouzluje nenuceným humorem, originální kompozicí, citlivým kolorováním a leckdy i překvapivou perspektivou. K výstavě byl vydán nový soupis prací autora ze zmíněného období. Obsahuje 666 položek.

Ladislav Dvořák

ZNOVU ČAROVNÝ LES

Pořadatelé exlibristických soutěží často naznačují již jejich označením nebo číslováním, že hodlají v jejich vypisování pokračovat. Zejména na začátku, že jsou



Josef Werner, C3+C4+C5

„první“. Ne vždy se jim to zdaří. Kdo je ale v tom úspěšný, jsou Italové s pohádkovou soutěží Čarovný les. Začali se širokým záběrem zaměřeným do více oblastí umění. Později to zúžili jen na soutěž povídkářskou, sochařskou a exlibristickou. (Více o všem již v našem prvním referátu v Knižní značce 4/2007, s. 106.) Hybatelem je tam zřejmě pan Tommaso Lo Russo a městečko, kde se to koná, je Bosia v provincii Piemonte. Tím opravuji údaj z citovaného článku. Tam je uvedeno Soncino, ve kterém byly uspořádány jen některé výstavy.

Letos končící soutěž měla dva náměty. Jedním byl babylonský a sumerský bůh Dumuzi neboli Tammuz jako představitel vždy obnovovaného znovuzrození a slunovratu, také tak coby mýtus ročních období, druhým církevní svatost a světskost.

Tentokrát se musíme spokojit jen s údaji z katalogu, že soutěž obeslalo na 200 umělců z různých zemí, při čemž 105 z nich byly ženy. Přes výborné vztahy s panem Lo Russem se mi z něj nepodařilo vypáčit více, než že od nás soutěž obeslali výtvarníci dva, a to Pavel Hlavatý a Jaroslav Minář. Zato s padesátiprocentní úspěšností! **Pavel Hlavatý** získal třetí cenu v kategorii boha

Dumuzí. První cenu v této kategorii obdržel **Josef Werner** z Německa a v té druhé Ital **Paolo Rovegno**. Představujeme vítězné exlibris Josefa Wenera.

Josef Chalupský

OHLÉDNUTÍ ZA MILANEM FRIEDEM

Po dlouhé těžké nemoci zemřel 2. října 2009 v Praze PhDr. Milan Friedl, – výjimečná a mnohostranná osobnost českého jevištního umění. Tento vyznavač a praktik krásné češtiny, ctitel myšlenek J. A. Komenského, se narodil 13. března 1931 v Brně a vystudoval herectví na pražském DAMU, kde později sám adepty herectví učil umělecký přednes a hlasovou techniku.

Veřejnosti byl asi nejvíce znám jako průvodce rozhlasovými hudebními pořady, televizní Hudbou z respiria či přenosy koncertů z Pražského jara. Na více než třicet let spojil svůj život se sdružením Lyra Pragensis, které v roce 1967 založil a v jehož pořadech jako šéf umělecké rady, dramaturg, režisér i aktér uvedl bezpočet literárních a hudebních pořadů v podání našich nejlepších herců a recitátorů. Lyra Pragensis kolem sebe vytvořila okruh diváků, posluchačů a abonentů vzácných tisků, které spojovala láska ke kráse v umění. Vztah k výtvarnému umění, jistě také zděděný po rodičích, se u Milana Friedla projevoval vedle sběratelského zájmu i významnou ediční činností. Drobné grafické lístky, které provázely



výtvarné salony Lyry, perfektně provedené subskripční bibliofilské tisky, skvěle vypravená kolibří vydání zajímavých textů i poezie a grafické listy působily jako kapky živé vody v šedi sedmdesátých a osmdesátých let. Na poli drobné a příležitostné grafiky nelze zapomenout na mimořádnou výstavu exlibris s hudebními náměty z roku 1962, na myšlenku prvního souboru Ipse sibi, který vydal o rok později, a také na čtyři soubory exlibris Lyry Pragensis, které vydával v pětiletých intervalech od roku 1977 s grafickými lístky předních českých grafiků. Všechny tyto soubory i lístky k salonům Lyry se staly trvalým dokladem o úrovni české drobné grafiky té doby. Milan Friedl byl členem Spolku sběratelů a přátel exlibris v letech 1952-1987 a i v dalších letech byl vždy připraven pro jeho členy připravit nevšední zážitek, třeba programem adventních večerů.

Osobně jsem si na Milanu Friedlovi, vedle jeho bohatých vědomostí a pracovitosti, cenil jeho neomylné a úporné snahy po dosažení nejvyšší možné kvality vlastního díla a schopnosti najít a angažovat další vynikající spolupracovníky. To vše s klidem a s úsměvem na rtech. Slovo „nelze“ bylo pravděpodobně jediným z českého jazyka, které zapomněl.

M. Humplík

PETR HAMPL

Petr Hampl, malíř, grafik a restaurátor se po letech znovu stal členem SSPE. Připomeňme, že se narodil 9. 10. 1943 v Praze. Vystudoval Střední uměleckoprůmyslovou školu v Praze (1957-1961) a Akademii výtvarných umění v Praze (1961-1967, prof. V. Tittelbach a L. Čepelák).

Výtvarnému projevu Petra Hampla dominuje figurální tvorba a v ní především ženský akt. Ženy zobrazuje v klidných pózách, ale často i ve vypjatých situacích s dynamickým nábojem. Mužské postavy používá k dokreslení děje, např. antických bájí. O jeho oblíbenosti mezi sběrateli exlibris svědčí velké množství exlibris, která vytvořil a také zájem významných sběratelů exlibris (N. Hillerbrandt, W. Meulemans, F. Másler, A. Nevečeřal, J. Třešňák a další), pro které vytvořil působivé listy. Všechna exlibris vytvořil v technice leptu. Často se zúčastňuje přehlídek tvorby exlibris v Chrudimi a v Hradci Králové.

Petr Hampl se vrací, po několika letech sporadické tvorby, opět k intenzivnější práci na exlibris. Využijme této vzácné možnosti získat kvalitní a zajímavá exlibris od vyhledávaného autora.

Adresa autora: Žabovřeská 1032, 156 00 Praha 516.

E-mail: petraloishampl@seznam.cz



Petr Hampl, C3, 1992

Jan Langhammer

ZAJÍMAVÁ A NEZNÁMÁ EXLIBRIS

Obě neurčená exlibris A. B. Kohouta z předchozí Knižní značky jsou od Leo Brože. Jsou uvedena v 75. seznamu exlibris, který vydal SSPE po roce 1945 a sestavil B. Beneš Buchlovan. Pod číslem 95 je asyrský motiv, zinkografie z roku 1927 a pod číslem 92 je muž s knihami, linoryt a typografie rovněž z roku 1927. Brož vytvořil pro A. B. Kohouta ještě dalších pět exlibris, která jsou v soupisu uvedena pod čísla 86, 93, 94, 96 a 97 a snad také ta pod čísla 82 až 85, označená jen monogramem A. K. Všechna tato exlibris vznikla v letech 1925 a 1927.

Alois Bohumil Kohout se narodil 26. 10. 1897 v Krucemburku a zemřel 27. 4. 1977 v Praze. Po absolvování dvouleté obchodní školy působil od roku 1923 jako redaktor v nakladatelství Sfinx B. Jandy (od roku 1931 se staral o vydávání Literárních novin), od roku 1935 působil u L. Mazáče a od roku 1948 v Družstevní práci.

Neúspěšně se pokusil o založení vlastního nakladatelství Žlutý stůl. Vydal jedinou publikaci – bibliofilii Rectus (pseudonym Josefa Hofera): Legenda o svatém

Husovi v roce 1938 a dvě brožury v souvislosti s nakladatelstvím Žlutý stůl. V roce 1946, opět neúspěšně, založil pod svým jménem nakladatelství historických románů Knihovna bílého lva.

Vstoupil do literatury novelou Bílá noc (1932), pokračoval romány Červnový mrak (1935) a Hadí květ (1936). Pro mládež napsal dvě knížky: Až na konec světa (1944) a Dědečkův rok [První kniha. Zima] (1946). Záznamy o jeho literární činnosti viz Lexikon české literatury, 2/II, K-L. s. 771-772, Academia, Praha 1993, kde je uvedena další literatura.

Jeho jméno se mezi sběrateli exlibris objevilo v roce 1927, kdy nabízel k výměně svých 14 listů. Sbíral erotická exlibris. V dalších letech se jeho jméno mezi sběrateli nevyskytuje. Je možné, že mu patří již exlibris Anny Mackové, dřevoryt z roku 1915 se zobrazením bojovného kohouta. Z roku 1926 je to litografie Otakara Vaňáče, zobrazující hlavu kohouta, z roku 1927 barevný linoryt Karla Votlučky, opět s kohoutem, a z roku 1930 erotické exlibris Antonína Burky, zobrazující ženský akt a kohouta. Jeho jsou také dvě nepravá exlibris podle dřevorytů Františka Koblihy, sfingy. Jsou mi známa ještě další tři exlibris od mně neznámých autorů na jméno A. B. Kohout, která pravděpodobně vznikla v dvacátých letech minulého století v souvislosti s výzdobou knih, které tehdy vydávalo nakladatelství Sfinx.

Mirko Riedl

O NAŠICH UMĚLCÍCH JINDE

V dánském časopise Nordisk Exlibris Tidsskrift 2009/3 vyšel článek z pera Mirka Kaizla o **Františku Peterkovi** (1920-2007), který je v něm nazván „básníkem života“, vyrůstajícím ze zadumané jihočeské krajiny. Kromě kratšího životopisu a připomenutí jím používaných technik, je vystižen jeho způsob tvorby, kterým se stala jednoduchá symbolika. V jeho tvorbě se projevuje láska k lidem, k volnému světu ve větru letících ptáků a ke koním, jako představitelům svobody. Článek uzavírají tyto věty: Jeho dílo je trvale lidské, dobré. V Peterkovi zemřel šlechtic ducha.

V tomtéž čísle je krátký článkuček o **Boženě Dvořákové-Kjulleněnové**, jejíž výstava letos proběhla v proskleném prostoru haly ve Frederikshavnu. Uveden je stručný životopis, popis činnosti a tři její knižní značky.

Jch

POKUS V DÁNSKÉM FREDERIKSHAVNU

Dánští exlibristé si uvědomili, že zájem širší veřejnosti o exlibris upadá a že vlastně málokdo ví, že něco takového existuje. A tak si řekli, že s tím musí něco udělat a na přítomnost knižních značek upozornit. V rozsáhlém komplexu, kde je muzeum, plavecký bazén, kavárna, aj. ve Frederikshavnu je také spojovací zasklená hala či koridor. Což je prý to nejfrekventovanější místo ve městě! Začali tam umísťovat výstavní panely, na kterých budou postupně představována exlibris od různých výtvarníků. Dokonce by k tomu měly být vydávány i katalogy. Budeme jim držet palce. (Podle Nordisk Exlibris Tidsskrift 2009/3.)

Jch

PUBLIKACE

SBORNÍK PRO EXLIBRIS A DROBNOU GRAFIKU

56 stran, rozměry 29,5x21 cm, lepená vazba, vydal Spolek sběratelů a přátel exlibris, Praha 2009, ISBN 978-80-904444-0-9.

Redaktor: Ing. Milan Humplík. Sborník obsahuje 12 článků: K. Žižkovský: Grafická tvorba Hany Čákové; A. Pařík: Neznámý Julius Singer; G. Erhart: V království kupidově – Franz von Bayros (článek byl převzat z knihy Erhart, G.: Barevné dráhy snů, Jinočany 2007 a doplněn o tvorbu exlibris); J. Pařez: Supralibros dánského astronoma Tycha Brahe ve Strahovské knihovně; M. Friedl: Milovník umění Miroslav Kudrna - 75; F. Křiška: Keď je osud znásobený krásou; Ľ. Krátky: V službách písma a kaligrafie; L. Rubáš: Moje námětová sbírka s motivem Dona Quijota; K. Žižkovský: Hledání země sedmihradské; V. Rusek: Proč sbírám jednorožce?; M. Vančo: Najmladšia generácia slovenských grafikov; V. Křesťanová: Několik zamyšlení nad exlibris z pohledu autorského práva.

Ladislav Josef Kašpar. Soupis exlibris 1940-1997

Edice soupisů Uzavřené dílo, svazek 4. Vydal SSPE, Praha 2009, ISBN 978-80-254-4141-1.

Autor soupisu doc. Ing. František Vaníček, CSc., autor textu doc. Ing. František Šára, CSc. redaktor Ing. Milan Humplík. 36 stran, formát A5, 250 výtisků, z toho 30 se 4 grafickými přílohami.

V soupisu je popsáno 434 exlibris, která vznikla v letech 1940 až 1997. Soupis je doplněn rejstříkem majitelů. Ve frontispisu je portrétní fotografie L. J. Kašpara. Úvodní kapitola F. Šáry obsahuje základní životopisná data a popis výtvarného díla L. J. Kašpara. Následují citace z katalogů výstav, stručná životopisná data a bibliografie (články v časopisech SSPE a katalogy). Text je doplněn deseti reprodukcemi exlibris L. J. Kašpara a na obálce je jeho kubistický autoportrét.

Pěkně vypravená publikace, určená pro členy SSPE, dobře poslouží zájemcům o exlibris L. J. Kašpara.



Lgh

Ladislav Rusek - pedagog, skaut, výtvarník, publicista, básník

Výběr textů, reprodukcí Libuše Rusková; vydalo nakladatelství Koop pro Junák – svaz skautů a skautek ČR, Krajinská České Budějovice, 2009; 159 s., ilustrace (převážně barevné), 24x27 cm, ISBN 978-80-7232-363-0, vázaná, cena 280 Kč.

Ladislav Rusek - pedagog, skaut, výtvarník, publicista, básník, tím vším nepochybně Ladislav Rusek je, ale srdce sběratele drobné grafiky zaplesá, když v knize najde přes

dvě stovky Ruskových exlibris (knižních značek v pravém slova smyslu), novoroček a dopisních značek, které jsou výběrem z jeho bezmála dvou tisíc těchto jeho prací. Značná část z nich nese neklamné znamení, že jejich autor byl od let svého mládí nadšeným skautem (od roku 1970 je nositelem řádu Skautská věrnost a od roku 2007 jedním z dvanácti nositelů řádu Stříbrného vlka – nejvyššího skautského významání u nás; jeho nositelů může být pouze uvedený počet).

Sběratelé pamětníci si určitě vybaví Ruskův „vpád“ mezi tvůrce exlibris v šedesátých letech i jeho okamžitou oblibu. Vytvořil tehdy řadu exlibris pro sběratele a nezatajoval své skautské přesvědčení (vytvářel exlibris a novoročenky pro manžele Skálovy, pronásledované komunistickým režimem pro jejich práci ve skautském hnutí). V posledních letech se věnuje téměř výhradně výtvarné tvorbě se skautskou tematikou, o čemž kniha podává neklamné svědectví.

Textovou část tvoří vlastní texty L. Ruska a jeho verše (zvláště působivé ve tvaru japonských zvukomalebných trojverší – haiku), které citlivě vybrala jeho manželka Libuše. Pečlivá a precizní grafická úprava i dozor při tisku je dílem jeho syna Michala. Kniha podávající celistvý obraz obsáhlého díla Ruska je cenným obohacením knihoven nejen skautů, ale i nás, kteří stále objevujeme a obdivujeme kouzlo oněch drobných lístků, jež jsou velkým přínosem do pokladnice umění.

Václav Křupka

Traumgestalten. Das Exlibris-Werk von Gregor Rabinovitch

S bibliografickou esejí od Charlese Linsmayera přeloženou do francouzštiny a angličtiny. Vydal Stefan Hausherr prostřednictvím nakladatelství Limmat v Zurichu k souborné výstavě exlibris G. Rabinovitche na kongresu FISAE v Nyonu v roce 2006. Kniha má 144 stran, 107 obrázků exlibris, 3 lepty a 1 foto. Vícebarevný tisk.

Během našeho tábořského sjezdu se mi dostala do ruky tato zajímavá kniha. Pan Stefan Hausherr je prezidentem švýcarského spolku sběratelů exlibris. Název knihy lze do češtiny přeložit jako Tvorba snů. V úvodu knihy je podrobný životopis Gregora Rabinovitche (1884-1958), kreslíře, grafika a karikaturisty, a následně je zobrazeno celkem 107 jím vytvořených exlibris.

Sběratelům se tak dostává do ruky přehledné dílo o životě a umělecké tvorbě tohoto v Bělorusku narozeného umělce, který od roku 1917 žil ve Švýcarsku.

Zájemci si mohou tuto knihu objednat přímo na emailové adrese pana Stefana Hausherra: stefan.hausherr@bluewin.ch. Kniha je nabízena za 35 €+poštovné.

Karel Urban

Josef Váchal: Dopisy

Nakladatelství Paseka, 76 stran, formát 145x205, vázaná, Praha 2009, cena 349 Kč. ISBN 978-80-7185-994-9. Kniha vznikla přepisem 98 ilustrovaných stran Dopisů Josefa Váchala jistým nevážným do Brna mladíkům, KAbrňáky zvaným. Jedním z oněch KAbrňáků byl MUDr. Ladislav Libor Loubal, čestný člen SSPE. Dopisy psal J. Váchal v rozmezí let 1947 až 1951. Dopisy přepsala pro tisk paní Zuzana Zajícová, dcera L. L. Loubala.

Lgh

ČASOPISY

Nordisk Exlibris Tidsskrift (Severský exlibristický časopis) **2009/1-2**

Dvojčíslo je věnováno exlibris se zobrazením vinných motivů. Na příkladech exlibris se autor článku vrací v souvislostech do minulosti. Jednotlivé kapitoly uzavírá požadavky kladenými na formu a užití exlibris. Z českých autorů je reprodukováno exlibris od Josefa Nechanského (lept) pro Carlo Chiesa a na titulní stránce je exlibris od B. Krátkého. V úvodu k číslu vzpomíná K. Rödel na svoji účast na sjezdu FISAE v Como v Itálii v roce 1968 a také na několik českých výtvarníků. Přílohou časopisu je obsah čísel 245-252 z let 2007-2008. Příloha Exlibris NYT 1/2009 přináší mimo jiné také informace o publikacích SSPE: Současní tvůrci exlibris z okruhu SSPE a Sborník pro exlibris a drobnou grafiku 2008.

Nordisk Exlibris Tidsskrift (Severský exlibristický časopis) **2009/3**

Článek Mirko Kaizla připomíná grafické dílo Františka Peterky (1920-2007). V časopise budou postupně uveřejňovány krátké články o současných tvůrcích exlibris. V první části je představena Božena Dvořáková-Kjulleněnová (1944), polský grafik Piotr Gojowy (1959), italský grafik Pietro Paolo Tarasco, ukrajinský grafik Oleg Denisenko (1961), polská výtvarnice Edyta Purzycka, maďarský umělec István Damó (1951) a ruská výtvarnice Irina Jelagina (1983).

SELC-EXPRESS, Nr. 77/2009

Časopis švýcarského exlibristického klubu přináší článek vysvětlující rozdíl mezi sedmi a osmíramenným svícem a jejich zobrazení na exlibris. Je připomenut rakouský novinář a spisovatel Joseph Roth (1894-1939); článek doplňuje související exlibris Jürgena Czaschky. Max Oppenheimer (1885 Vídeň-1954 New York), rakouský malíř a grafik (člen pražské skupiny OSMA), tvořil rovněž exlibris. Philipp Manes (1875-1944 Osvětim), obchodník s kožešinami, vlastnil pět exlibris (např. M. Fingesten). Miklós Radnóti (1909-1944), byl významný maďarský básník; k uctění jeho památky vznikla dvě exlibris. Anna Franková (1929-1945) pobývala jako malé děvčátko v Sils-Maria ve Švýcarsku; článek doplňují současná exlibris. Výtvarník Manfred Hausammann (1914-1994) vytvořil exlibris pro Davida Frankfurtera (1909-1982); poznali se ve vězení v Churu (Švýcarsko) během 2. světové války; D. Frankfurter zastřelil v roce 1936 švýcarského vůdce NSDAP Wilhelma Gustloffa. Následují ještě články o Meret Oppenheimové, Jakobu Wassermannovi, Erichu Bünterovi, Ryszadu Bandoszovi a Hannsu Studerovi.

EXLIBRIS ABOENSIS, č. 66, 2/2009, Finsko

Na dvou stranách je představen estonský výtvarník Lembit Lõhmus, využívající pro tvorbu exlibris počítačovou grafiku (mimo jiných je reprodukováno exlibris pro I. Panenku). Profesor Matti Koskela (1933), sochař a grafik, píše o své tvorbě exlibris. Další článek je věnován tématu hudby na exlibris. Finský právník Hannu Saraluo-to (1946) vytváří exlibris počítačovou grafikou. Jsou představeni estonští výtvarníci Vladislav Stanisevsky a Vera Stanisevskaja a také Lev Vassilev (1929), tvůrci exlibris.

EXLIBRIS ABOENSIS, č. 67, 3/2009, Finsko

Marita Lundström ve svém článku popisuje jarní setkání sběratelů exlibris. Je připomenut všestranný umělec Aukusti Tuhka (1895-1973). Litograf Albin Tervo (1929)

je představen svými exlibris. Estonské exlibristické dny hostilo starobylé město Tartu.

Exlibrisuutiset, č. 115 (2009), Finsko

E. Tuominen přináší článek o korouhvičkách, jako tématu exlibris. Další tematicky zaměřený článek je o kaktusech na exlibris.

Exlibriswereld č. 3/2009, Nederlandse Vereniging voor Exlibris en andere Kleingrafiek

Jos van Waterschoot napsal úvodní článek o ukrajinském grafikovi Vasilu Fenchakovi (1968), tvořícímu exlibris v kombinaci techniky leptu s akvatintou. Další rozsáhlý článek je věnován Johanu Souvereinovi (1922), nizozemskému antikváři, členu SSPE, Mezi jeho reprodukovanými exlibris je také exlibris od Evy Haškové z roku 1982.

GRAFICKÉ SOUBORY

V roce 2009 vydal SSPE dva grafické soubory, které se setkaly s mimořádným zájmem sběratelů. Za jejich vznik je třeba poděkovat paní Miroslavě Weisové a samozřejmě také autorům, kteří se úkolu zhostili mimořádně kvalitně a nezůstali nic dlužni pověsti vynikajících grafiků. Prvý soubor šesti exlibris SAMOTY mistrně zpracoval Karel Demel. Je vytvořen kombinovanou technikou a symbolicky vyjadřuje reakce lidí na pocit samoty. Soubor vytiskl Karel Dřímál. Druhý soubor, vytvořený Karlem Šafářem, se jmenuje VESTFÁLKY a je zpracován barevným leptem. Šest slovanských víl, vestfálek, potěší svým dívčím půvabem mužskou část naší sběratelské obce. Grafiky vytiskl Rudolf Mareček.

Práce paní Miroslavy Weisové v souvislosti s vydáváním grafických souborů přináší již po několik let úspěšné výsledky obohacující významně současnou tvorbu exlibris pro české sběratele. Srdečně děkujeme a v souvislosti s významným životním jubileem přejeme paní M. Weisové hodně trpělivosti a radosti při vydávání dalších grafických souborů pro věčně hladové sběratele.

Výbor SSPE



Karel Demel, KT, 2009

VÝSTAVY

Výstavní plán **Galerie HOLLAR** na I. pololetí 2010

Smetanovo nábřeží 6, 110 00 Praha 1

6. 1. – 7. 2. Jubilanti HOLLARU 2010

10. 2. – 7. 3. Oldřich Kulháněk – grafika, kresby

10. 3. – 4. 4. Tomáš Bíl – Otevřené dveře

7. 4. – 2. 5. Daniela Benešová – grafická tvorba 1970-2010

5. 5. – 30. 5. Pavel Piekár -INCIDIT

2. 6. – 27. 6. Dušan Grečner – 66 zastavení v grafice

30. 6. – 25. 7. Karel Hruška

PODĚKOVÁNÍ

Nechce se mi věřit, ale podle sdělení pana **Ing. Lud'ka Rubáše** je 96. písemná aukce poslední, kterou pro nás připravil. Těžko si dovedeme představit, kolik to bylo práce, kterou pro nás pan Ing. L. Rubáš vykonal. První aukce byla uskutečněna v roce 1991; aukce se tedy konaly po dobu devatenácti let! Odhadem se v aukcích prodalo asi 60 000 položek. Aukce pomohly novým členům v budování jejich sbírky exlibris a naopak umožnily prodej grafik členům, kteří mohli tyto své přebytky pro aukce poskytnout. Výnosy z aukcí byly významným přínosem do pokladny spolku. Veškerou činnost související s písemnými aukcemi (přijímání grafik, zpracování aukčního katalogu, vyhodnocení aukce, rozesílání grafik, závěrečná vyúčtování pro zúčastněné) vykonával pan Ing. Rubáš pro spolek bezplatně.



Ing. M. Davidková a Ing. L. Rubáš v Táboře

Nicméně čas jak řeky přival plyne. Nastává nová etapa aukcí, aukcí elektronických, na stránkách **www.sspe.cz**, na kterých se uvolil aukce realizovat pan Zdeněk Řehák z Pardubic.

Děkuji panu Ing. Lud'ku Rubášovi za sebe a jistě i za všechny účastníky jím pořádaných aukcí za jeho obětavou a bezchybnou práci, která našla naplnění ve spokojenosti prodávajících i kupujících členů SSPE.

Jan Langhammer

Valná hromada SSPE se koná v sobotu **20. března 2010** v 8.30 hodin kongresovém sále hotelu POPULUS, U staré cihelny 2182/11, 130 00 Praha 3 – Žižkov. Pozvánka je přiložena.

Sjezd SSPE se bude konat 17. až 19. září 2010 v Hradci Králové, v Novém Adalbertinu na Velkém náměstí (v centru starého města). Veškeré akce, kromě výstav, se uskuteční zde.

Nové Adalbertinum je kongresové centrum, hotel a restaurace a bude možné, aby část účastníků zde bydlela. Bližší informace na www.noveadalbertinum.cz/;

tel: +420 495 063 111, mobil: +420 777 608 401, e-mail: info@noveadalbertinum.cz.
Další ubytovací možnosti nabídneme s přihláškou.

Marie Rumlarová

POZVÁNKA NA VÝMĚNNÝ DEN

Výbor SSPE zve srdečně všechny členy na výměnný den, který se bude konat v sobotu **23. ledna 2010** mezi 9. až 13. hodinou

v sále ABF - Nadace pro rozvoj architektury a stavitelství

Václavské nám. 31, **Praha 1**.

Je to v prvním patře budovy v zadní části dvora

Těšíme se na setkání.

Sjezd Švýcarského exlibristického klubu se koná 23. a 24. dubna 2010 v Lucernu.

V Muzeu Bruder Klaus bude výstava MEMENTO MORI, kde bude vystaven cyklus leptů Esej o tanci mrtvých od Michela Fingestena. K výstavě vyjde barevný katalog.

Bližší informace na <http://www.exlibris-selc.ch/>.

XXXIII. kongres FISAE se bude konat 25. až 29. srpna 2010 v Istanbulu

v Turecku na Isik University, Faculty of Fine Arts. Na kongres nás srdečně zve prof. Dr. Hasip Pektas z Isik University. Registrační poplatek činí 170 €. Přihlášku je nutno poslat do 30. 5. 2010. K tomuto kongresu je vypsána mezinárodní soutěž v tvorbě exlibris v libovolné grafické technice. Podrobné informace o kongresu a soutěži, včetně přihlášky na kongres, naleznete na stránkách FISAE: <http://www.fisae.org/>.

XXXIV. kongres FISAE se bude konat 13. až 18. srpna 2012 ve městě Naantali ve Finsku.

Seznam příloh:

Katalogové listy: Kateřina Černá, Jaroslav Dajč, Milan Kohout a Zdenek Seydl.

Soupisy exlibris: Milan Bauer, Hana Čápková a Eva Hašková.

Pozvánka na valnou hromadu.

Nabídka publikací a grafik.



KNIŽNÍ ZNAČKA číslo 4/2009

Redaktor: Ing. Jan Langhammer, CSc.,

Ke Kukačce 19, 312 00 Plzeň 12, langhammer.jan@o2active.cz.

Redakční rada: Ing. Milan Humplík, doc. RNDr. Josef Chalupský a Mgr. Martin Manojlín. Jazyková korektura: René Keller.

Fotografie ze sjezdu SSPE v Táboře: Jaroslav Šulc.

Administrace: Karel Urban, Na Vyhlídce 291, 252 06 Davle.

Název časopisu a logo na poslední straně: akademický malíř Miroslav Houra.

Vydává: Spolek sběratelů a přátel exlibris v Praze, P. O. BOX 645,
111 21 Praha 1, číslo účtu: 87951/0300.

Pro zasílání plateb ze zahraničí platí pro číslo účtu vedeného v €:

SWIFT/BIC: CEKOCZPP, IBAN: CZ02 0300 0000 0002 3224 2690.

ISSN 1211- 3840. Číslo registrace MK ČR E 11475.

Počítačová sazba, grafická úprava a zlom: Ing. Jan Langhammer, CSc.

Tisk: Miroslav Kratochvíl, Radnice č. p. 398. Náklad 550 výtisků.

Rozesílá Postservis Praha.

Webové stránky: www.natur.cuni.cz/el a www.exlibrisweb.cz/casopis.htm

Toto číslo vyšlo 31. 12. 2009. Redakční uzávěrka příštího vydání je 28. 2. 2010.